

«ҚАЗАҚМЫС» САҚТАНДЫРУ КОМПАНИЯСЫ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ

БЕКІТІЛДІ

«Қазақмыс» СК» АҚ
Директорлар кеңесінің
шешімімен
2018 ж. «13» маусым
№ 65 хаттама

ҚАҒИДАЛАР

Сапа менеджменті жүйесі ПС-120-23	Редакция 05
«ҚАЗАҚМЫС» САҚТАНДЫРУ КОМПАНИЯСЫ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫН ЖАЗАТАЙЫМ ОҚИҒАЛАРДАН ЕРІКТІ САҚТАНДЫРУ	Барлық парақтар:19
Әзірленген: <i>Жеке сақтандыру жөніндегі андеррайтер</i>	_____ <i>Ф.В.Ибрагимова</i>
Келісілген: <i>Заң басқармасының бастығы</i>	_____ <i>А. Құлсейітова</i>
<i>Сақтандыру төлемдері басқармасының бастығы</i>	_____ <i>А.Х. Мұхамедиев</i>
<i>Басқарма төрағасы әкімшілігі басшысының орынбасары</i>	_____ <i>З.М. Әбдікәрімова</i>

Енгізілген күні: 2018 ж. «__» _____

Алматы қ.

МАЗМҰНЫ

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР.....	3
2. НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР.....	3
3. БЕЛГІЛЕР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАР.....	3
4. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТИСІ.....	4
5. САҚТАНДЫРУ СОМАЛАРЫН АЙҚЫНДАУ ТӘРТІБІ.....	4
6. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫСЫ, ОНЫ ТӨЛЕУ ТӘРТІБІ.....	5
7. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНЫҢ ТІЗБЕСІ.....	5
8. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНАН ЕРЕКШЕЛІКТЕР ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУДЫ ШЕКТЕУ. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУДАН БАС ТARTУ НЕГІЗДЕРІ.....	6
9. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУ МЕРЗІМІ МЕН ОРНЫ	8
10. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ЖАСАСУ ТӘРТІБІ	8
11. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ	9
12. САҚТАНУШЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ БАСТАЛҒАН КЕЗДЕГІ ІС- ӘРЕКЕТІ.....	11
13. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНЫҢ БАСТАЛҒАНЫН РАСТАЙТЫН ҚҰЖАТТАРДЫҢ ТІЗБЕСІ. САҚТАНУШЫНЫ НЕМЕСЕ САҚТАНДЫРЫЛУШЫНЫ САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ҮШІН ҚАЖЕТТІ ЖЕТІСПЕЙТІН ҚҰЖАТТАР ТУРАЛЫ ХАБАРДАР ЕТУ МЕРЗІМІ	12
14. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ МЕН ТАЛАПТАРЫ	13
15. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІ НЕМЕСЕ САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІНЕН БАС TARTУ ТУ- РАЛЫ ШЕШІМ ҚАБЫЛДАУ МЕРЗІМІ	14
16. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ТОҚТАТУ ТАЛАПТАРЫ	14
17. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУЫ КЕЗЕҢІНДЕ САҚТАНДЫРУ ТӘУЕ- КЕЛІНІҢ ҰЛҒАЮ САЛДАРЫ.....	15
18. ҚОС САҚТАНДЫРУ.....	15
19. ДАУЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ	15
20. ҚОСЫМША ШАРТТАР.....	15
21. ӨЗГЕРІСТЕРДІ ЖӘНЕ (НЕМЕСЕ) ТОЛЫҚТЫРУЛАРДЫ ТІРКЕУ ПАРАҒЫ	17
22. МЕРЗІМДІ ТЕКСЕРУЛЕРДІ ЕСЕПКЕ АЛУ ПАРАҒЫ	18
23. ТАНЫСУ ЖӘНЕ КӨШІРМЕЛЕРДІ ТАРАТУ ПАРАҒЫ	19

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

- 1.1. Осы Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру қағидаларының шарттарында «Қазақмыс» сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – сақтандыру қағидалары), «Қазақмыс» сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамы және заңды немесе әрекетке қабілетті жеке тұлғалар өздерінің мақсатында мүліктік құқықтарды (бұдан әрі – мүліктік және мүліктік емес игіліктер) қорғауды иеленетін Сақтандырылушылардың пайдасына жазатайым оқиғадан ерікті сақтандыру шартын (бұдан әрі – сақтандыру шарты) жасасады. сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтанушылардың мүдделерін қорғау.
- 1.2. Сақтанушының осы сақтандыру қағидаларында көрсетілген сақтандыру шартында көрсетілген міндеттері Сақтандырылушыға да тең дәрежеде қолданылады. Сақтанушының бұл міндеттерді орындамауы Сақтанушының оларды орындамауы сияқты салдарға әкеп соғады.

2. НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

- 2.1. Осы сақтандыру қағидалары мыналарға сәйкес әзірленді:
 - Қазақстан Республикасының «Сақтандыру қызметі туралы» заңы;
 - Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі;

3. БЕЛГІЛЕР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАР

Сақтандырушы	– Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасының аумағында сақтандыру қызметін жүзеге асыру құқығына лицензия алған және сақтандыру жағдайы басталған кезде Пайда алушыға сақтандыру шартында айқындалған сақтандыру сомасы (лимиті) шегінде сақтандыру төлемін жүргізуге міндетті заңды тұлға. Осы сақтандыру қағидалары бойынша Сақтандырушы деп «Қазақмыс» сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамы түсініледі.
Сақтанушы	– Сақтандырушымен сақтандыру шартын жасасқан жеке немесе заңды тұлға.
Сақтандырылушы	– өзіне қатысты сақтандыру жүзеге асырылатын тұлға. Сақтанушы бір мезгілде Сақтандырылушы тұлға бола алады.
Пайда алушы	– сақтандыру шартына сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын тұлға.
Жазатайым оқиға	– денеге сыртқы механикалық, электрлік, химиялық немесе термикалық әсер ету нәтижесінде адамның еркінен тыс туындаған және денсаулығына зиян келтіруге, мертігуге не өлімге әкеп соққан кенеттен, қысқа мерзімді, күтпеген оқиға (оқиға). Жазатайым оқиға – табиғат құбылысы, жарылыс, күйік, үсік

шалу, суға бату, электр тогы, найзағай соғу, адамдардың заңсыз әрекеттері, табиғаты, уақыты мен орын алу орны біржақты анықталуы мүмкін әртүрлі сыртқы факторлардың бір реттік, кенеттен әсер етуі. үшінші тұлғалар, жануарлардың шабуылы, жыландардың шағуы, жәндіктердің шағуы, кез келген заттың немесе Сақтандырылушының өзі құлауы, сондай-ақ көлік құралдарын (ұшақ, автомобиль, автобус, пойыз және т.б.) қозғалысы/пайдалануы кезінде алған жарақаттар, оның ішінде машиналарды, механизмдерді пайдалану кезінде оларды көлік құралдарына отырғызу және түсіру.

- Сақтандыру жағдайы** - сақтандыру шарты сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін оқиға.
- Сақтандыру сомасы** – сақтандыру объектісі сақтандырылған және сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақша сомасы.
- Сақтандыру төлемі** – сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандырушы Сақтанушыға (Пайда алушыға) сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасы шегінде төлейтін ақша сомасы.
- Сақтандыру сыйлықақысы** - Сақтанушының Сақтанушыға (Пайда алушыға) сақтандыру шартында айқындалған мөлшерде сақтандыру төлемін жүргізу міндеттемелерін қабылдағаны үшін Сақтандырушыға төлеуге міндетті ақша сомасы.
- Сақтандыру тарифі** – сақтандыру объектісі мен сақтандыру тәуекелінің сипатын ескере отырып, сақтандыру сомасының бірлігінен алынатын сақтандыру сыйлықақысының ставкасын айқындайтын тариф.
- Кәсіптік ауру** – қызметкердің өзінің еңбек (қызметтік) міндеттерін орындауына байланысты қызметкерге зиянды және (немесе) қауіпті өндірістік факторлардың әсер етуінен туындаған созылмалы немесе қатты ауру.
- Сақтандыру аумағы** – сақтандыру шарты бойынша сақтандыру қорғауы берілген аумақ

4. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІСІ

- 4.1. Сақтандыру объектісі жазатайым оқиға нәтижесінде Сақтандырылушының денсаулығына және/немесе өміріне зиян келтірумен байланысты Сақтанушының (Сақтандырылушының, Пайда алушының) Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін мүліктік мүдделері болып табылады.

5. САҚТАНДЫРУ СОМАЛАРЫН АЙҚЫНДАУ ТӘРТІБІ

- 5.1. Сақтандыру сомасы тараптардың келісімі бойынша сақтандыру шартында белгіленеді.
- 5.2. Сақтандыру шартымен белгіленуі мүмкін:

- 1) жалпы сақтандыру сомасы, бұл жағдайда барлық сақтандыру жағдайлары бойынша сақтандыру шартының бүкіл қолданылу кезеңіндегі барлық сақтандыру төлемдерінің сомасы жалпы сақтандыру сомасының мөлшерінен аспауы тиіс;
- 2) әрбір Сақтандырылушы тұлға бойынша сақтандыру сомасы.

6. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫСЫ ЖӘНЕ ОНЫ ТӨЛЕУ ТӘРТІБІ

- 6.1. Сақтандыру шарты бойынша төленуге жататын сақтандыру сыйлықақыларының мөлшерін айқындау кезінде Сақтандырушы әзірлеген сақтандыру объектісі мен сақтандыру тәуекелінің сипатын ескере отырып, сақтандыру сомасының бірлігінен алынатын сақтандыру сыйлықақысының ставкасын айқындайтын сақтандыру тарифтерін қолдануы мүмкін.
- 6.2. Сақтандыру шартын бір жылдан кем мерзімге жасасқан кезде сақтандыру сыйлықақысы 1-кестеге сәйкес есептеледі (толық емес ай толық болып есептеледі):

1-кесте

Сақтандыру арқылы қорғаудың қолданылу мерзімі (айлармен)	Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері жылдық сақтандыру сыйлықақысынан %-бен
1	20
2	30
3	40
4	50
5	60
6	70
7	75
8	80
9	85
10	90
11	95

- 6.3. Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын сақтандыру шартының талаптарына сәйкес қолма-қол немесе қолма-қол емес нысанда мерзімді сақтандыру жарналары түрінде бір рет немесе бөліп-бөліп төлей алады.

7. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНЫҢ ТІЗБЕСІ

- 7.1. Сақтандыру шарты бойынша Сақтандырылушының ағзасына сыртқы механикалық, электрлік, химиялық немесе термиялық әсер ету нәтижесінде адамның денсаулығына зиян келтірген:
 - 1) (жеті) күннен астам мерзімге еңбекке қабілеттілігінен уақытша жоғалтуға;
 - 2) мүгедектік белгіленбей, еңбекке қабілеттіліктен тұрақты айрылуына;
 - 3) III топтағы мүгедектікті белгілеуге;
 - 4) II топтағы мүгедектікті белгілеуге;
 - 5) I топтағы мүгедектікті белгілеуге;
 - 6) Сақтандырылушының қайтыс болуына әкеп соққан кенеттен, қысқа мерзімді оқиғаның (оқиғаның) басталуы сақтандыру жағдайы деп танылады.
- 7.2. Сақтандыру шарты бойынша осы сақтандыру қағидаларының 7.1-тармағында көрсетілген салдарларға әкеп соққан Сақтандырылушыға радиациялық әсер ету тәуекелі сақтандырылуы мүмкін.
- 7.3. Сақтандыру жағдайы жазатайым оқиға сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде болған және заңда белгіленген тәртіппен құзыретті органдар (медициналық меке-

мелер, ішкі істер органдары, оның ішінде жол полициясы, өртке қарсы қауіпсіздік органдары, авариялық қызметтер, төтенше жағдайлар жөніндегі қызметтер, сот және т.б.) берген құжаттармен расталған кезде ғана орын алады.

7.4. Сақтандыру шартында осы сақтандыру қағидаларына қарағанда сақтандыру жағдайларының өзге тізбесі көзделуі мүмкін.

8. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНАН ЕРЕКШЕЛІКТЕР ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУДЫ ШЕКТЕУ. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУДАН БАС ТARTУ НЕГІЗДЕРІ

8.1. Осы қағидаларға сәйкес сақтандыру шарты:

- 1) тұрақты жүйке немесе психикалық бұзылулардан зардап шегетін және осы мәселе бойынша психоневрологиялық диспансерде есепте тұрған адамдарға;
- 2) I немесе II топтағы мүгедектерге;
- 3) орталық жүйке жүйесі аурулары бар адамдар: ми қан айналымының жіті бұзылуынан өткен зардаптарға;
- 4) алкогольизмнен, нашақорлықтан, уытқұмарлықтан зардап шегетін адамдарға қатысты жасалмайды.

8.2. Егер сақтандыру жағдайы:

- 1) Сақтанушының, Сақтандырылушының және (немесе) Пайда алушының сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған не оның басталуына ықпал ететін қасақана іс-әрекеттері;
- 2) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайымен себептік байланыста болатын қасақана қылмыстық немесе әкімшілік құқық бұзушылықтар деп танылған Сақтанушының, Сақтандырылушының және (немесе) Пайда алушының іс-әрекеттері;
- 3) Сақтанушының Сақтандырушыға сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы және оның салдары туралы көрінеу жалған мәліметтер хабарлауы;
- 4) Сақтанушының Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларын тергеп-тексеруде және оған келтірілген залалдың мөлшерін белгілеуде кедергі келтіруі;
- 5) хабардар етпеу немесе уақтылы хабардар етпеу Сақтанушының еркіне байланысты емес себептерге байланысты болған және осы фактіні растайтын тиісті құжаттар ұсынылған жағдайларды қоспағанда, сақтандыру жағдайының басталғаны туралы Сақтандырушыны хабардар етпеу немесе уақтылы хабардар етпеу;
- 6) сақтанушының сақтандыру жағдайынан болған залалдарды азайту жөнінде шараларды қасақана қолданбауы;
- 7) сақтанушының залалды келтіруге кінәлі тұлғадан мүліктік сақтандыру бойынша шығынның тиісті өтемін алуы;
- 8) сақтанушының сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға өзінің талап қою құқығынан бас тартуы, сондай-ақ сақтандырушыға талап қою құқығының ауысуы үшін қажетті құжаттарды сақтандырушыға беруден бас тартуы. Егер сақтандыру өтемі төленген болса, сақтандырушы оның толық немесе ішінара қайтарылуын талап етуге құқылы;
- 9) заң актілерінде көзделген басқа да жағдайлар.
- 10) өзіне-өзі қол жұмсау немесе өзіне-өзі қол жұмсауға оқталу;
- 11) Сақтандырылған тұлғаның алкогольдік, есірткілік, уытқұмарлық немесе кез келген басқа масаң күйде болуы, осындай жағдай мен сақтандыру жағдайы арасында себепті байланыс болған жағдайда;

- 10) Сақтандырылушы оған арнайы рұқсат болмаған кезде суық немесе атыс қаруын пайдалану;
 - 11) Сақтандырылушының спорттық жарыстарға қатысуы кезінде (сақтандыру полисін ерекше шарттармен ресімдеу мүмкіндігі жоққа шығарылмайды);
 - 12) Сақтанушының дәрігер тағайындамаған медициналық бұйымдарды пайдалануы;
 - 13) Сақтандырылушының техникалық ақауы бар немесе мемлекеттік техникалық байқаудан өтпеген көлік құралын басқаруы;
 - 14) Сақтандырылушының планерде, дельтапланда, парашютте ұшуы;
 - 15) Сақтанушының (Сақтандырылушының) қауіпті жұмыс түрлерін орындау кезінде заң талаптарын сақтамауы;
 - 16) Сақтандырылушының кез келген ауруы;
 - 17) сақтандыру шартын жасасқанға дейін болған кез келген жарақат;
 - 18) Сақтанушының қауіпсіздік шараларының талаптарын бұзуы;
 - 19) жедел, созылмалы, сондай-ақ тұқым қуалайтын аурулардың асқынуларының кез келген нысаны (соның ішінде инфаркт, инсульт және аурудың дамуы нәтижесінде тұқым қуалайтын патологиядан немесе патологиядан туындаған органдардың кенеттен зақымдануын қоса);
 - 20) жұқтыру себебіне қарамастан, инфекциялық аурулар;
 - 21) жазатайым оқиғамен байланысты емес, оның ішінде соз, онкологиялық, дәнекер тіннің жүйелі ауруларына жататын кез келген аурулар;
 - 22) тағамдық токсикоинфекция (оның ішінде сальмонеллез, дизентерия);
 - 23) эпилептикалық немесе конвульсиялық ұстамалар мен басқа да психикалық бұзылулар;
 - 24) психикалық жарақаттар мен депрессия, психикалық, психикалық бұзылулар, шок салдарынан болса, қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында жасалған іс-әрекеттерді қоспағанда, Сақтандырушы Пайда алушыға сақтандыру төлемінен толық немесе ішінара бас тартуға құқылы.
- 8.3. Сақтандырылушыға:
- 1) радиациялық әсер ету тәуекелі сақтандыру шартының сақтандыру жағдайларының тізбесіне енгізілген жағдайларды қоспағанда, егер сақтандыру жағдайы ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивті залалданудың әсері;
 - 2) әскери іс-қимылдар;
 - 3) азамат соғысы, түрлі халық толқулары, жаппай тәртіпсіздіктер немесе ереуілдер;
 - 4) саяси себептер бойынша террористік актілерге және құқыққа қарсы әрекеттерге тыйым салынады.
 - 5) кәсіптік ауру және/немесе сақтандыру жағдайымен байланысты емес ауру салдарынан болса, сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.
- 8.4. Сақтандырушы:
- 1) сақтандыру жағдайымен және оны кез келген уәкілетті органдарда дәлелдеумен байланысты істерді жүргізуге арналған шығыстарға (мемлекеттік баждар, көшірме жасауға арналған шығыстар, нотариалды куәландыру, сараптама, адвокаттың, өкілдің, аудармашының қызметтеріне ақы төлеу және т.б.);
 - 2) үшінші тұлғаларға келтірілген зиянға;
 - 3) моральдық зиянға;
 - 4) бағамдық айырмадан туындаған қаржылық ысыраптар, жіберіп алған пайда және өзге де қосымша залалдар, міндеттемелерді орындау мерзімін өткізіп алғаны үшін тұрақсыздық айыбына (айыппұлдар, өсімпұлдар) және сақтандыру жағдайының туындауынан туындаған өзге де жанама шығыстарға (пайданы жоғалту, өндірістегі үзіліс, жалдау ақысын жоғалту);

- 5) егер шығасыларға арналған шығыстар Сақтандырушының өтеуіне жататын залалдарды болғызбау немесе азайту мақсатында жүзеге асырылғанын қоспағанда, сот, сараптама шығындарына;
 - 6) сақтандыру сомасының мөлшерінен асатын залалдарға;
 - 7) кәсіби ауруларға және/немесе сақтандыру жағдайымен байланысты емес ауруларға жауапты болмайды және өтемейді.
- 8.5. Сақтандырушыны Сақтанушының заңсыз іс-әрекеттері себептері бойынша оның алдындағы сақтандыру жауапкершілігінен босату бір мезгілде Сақтандырушыны Пайда алушының пайдасына сақтандыру төлемінен босатады.

9. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУ МЕРЗІМІ МЕН ОРНЫ

- 9.1. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру шарты Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлеген кезден бастап, ал оны бөліп – бөліп төлеген кезде-бірінші сақтандыру жарнасын төлеген кезден бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болады. Жеке тұлғамен жасалатын сақтандыру шартында сақтандыру сыйлықақысын бөліп-бөліп төлеу кезінде сақтандыру шарты жасалған кезден бастап күнтізбелік он күн өткен соң күшіне енуі туралы талап көзделуі мүмкін.
- 9.2. Сақтандыру шарты ол күшіне енген кезден бастап он екі ай мерзімге жасалады.
- 9.3. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңі сақтандыру шартының қолданылу мерзімімен сәйкес келеді.
- 9.4. Сақтандыру шартының қолданылу орны тек Қазақстан Республикасының аумағына ғана қолданылады.

10. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ЖАСАСУ ТӘРТІБІ

- 10.1. Сақтандыру шартын жасасу үшін Сақтанушының жазбаша өтініш-сауалнамасы негіз болып табылады.
- 10.2. Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтанушы Сақтандырушыға Сақтанушыға (Сақтандырылушыға) белгілі, сақтандыру жағдайының басталу ықтималдығын және оның басталуынан (сақтандыру тәуекелінен) болатын ықтимал шығындардың мөлшерін айқындау үшін елеулі мән бар барлық мән-жайларды, егер бұл мән-жайлар Сақтандырушыға белгілі болмаса және белгілі болуға тиіс болмаса, хабарлауға міндетті.
- 10.3. Сақтандыру шартының және сақтандыру бағдарламаларының талаптарына байланысты елеулі мән-жайларды Сақтандырушы айқындайды және сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтанушы ұсынатын өтініш-сауалнамада көрсетілген.
- 10.1. Сақтандырушының өтініш-сауалнамасында көрсетілген сұрақтарға Сақтанушының елеулі мән-жайларға қатысты жауаптары болмаған кезде сақтандыру шарты жасалмайды.
Егер сақтандыру шарты Сақтанушының Сақтандырушының қандай да бір сұрақтарына жауаптары болмаған кезде жасалған болса, соңғысы кейіннен Сақтанушы тиісті мән-жайларды хабарламаған негізде сақтандыру шартын бұзуды не оны жарамсыз деп тануды талап ете алмайды.
- 10.4. Егер сақтандыру шарты бойынша Сақтанушы Сақтандырылушыға және/немесе Пайда алушы болып табылмаса, онда Сақтанушы Пайда алушылар мен Сақтандырылушылардың тізімін, сондай-ақ сақтандыру шартына Сақтандырылушыға және/немесе Пайда алушы ретінде қатысуға олардың келісімін растайтын құжаттарды ұсынуы тиіс.

- Сақтанушының өтініш-сауалнамасы, Сақтандырылушылар мен Пайда алушылардың тізімі және олардың сақтандыру шартына қатысуға келісімін растайтын құжаттар сақтандыру шартының ажырамас бөлігі болып табылады.
- 10.5. Сақтандырылушының немесе Пайда алушының осы сақтандыру шартын жасасуға қарсылығы осы сақтандыру шартын жасасу мүмкін еместігіне әкеп соғады.
 - 10.6. Сақтандыру шарты Сақтанушыны осы сақтандыру қағидаларына қосу және сақтандыру полисін беру жолымен немесе тараптардың сақтандыру шартын жасау жолымен жазбаша нысанда жасалады.
 - 10.7. Жазбаша сақтандыру шартының нысанын Сақтандырушы немесе тараптардың келісімі айқындайды.
 - 10.8. Мазмұны бойынша сақтандыру шарты Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының талаптарына жауап беруі тиіс.
 - 10.9. Сақтанушы сақтандыру шартын жоғалтқан жағдайда Сақтандырушы Сақтанушының жазбаша өтініші негізінде сақтандыру шартының телнұсқасын береді.
 - 10.10. Сақтандыру шартын жасасу үшін Сақтандырушы Сақтанушыдан сақтандыру тәуекелін сипаттайтын қосымша құжаттарды (мәліметтерді) талап етуі мүмкін.
 - 10.11. Егер сақтандыру шартын жасасқаннан кейін Сақтанушы сақтандыру шартын жасасу мақсатында Сақтандырушыға сақтандыру тәуекелін бағалау және Сақтандырушының сақтандыру шартын жасасу туралы шешім қабылдауы үшін елеулі мәні бар мән-жайлар туралы көрінеу жалған мәліметтер хабарлағаны анықталса, Сақтандырушы сақтандыру шартын жарамсыз деп тануды талап етуге құқылы.
 - 10.12. Сақтандыру шартында көрсетілуге жататын талаптардың толық еместігі үшін Сақтандырушы жауапты болады. Дау туындаған жағдайда, салдарынан сақтандыру шарты бойынша оның жекелеген талаптарының толық болмауы, дау Сақтанушының пайдасына шешіледі. Осы тармақтың талаптары қайта сақтандыру шарттарына қолданылмайды.

11. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

11.1. Сақтанушының:

- 1) Сақтандырушыдан сақтандыру шарттарын, сақтандыру шарты бойынша өз құқықтары мен міндеттерін түсіндіруді талап етуге;
- 2) сақтандыру шарты жоғалған жағдайда оның телнұсқасын алуға;
- 3) сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтатуға;
- 4) Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту немесе оның мөлшерін азайту туралы шешіміне Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен дау айтуға;
- 5) сақтандыру шартында және осы қағидаларда көзделген жағдайларда сақтандыру төлемін алуға құқығы бар;
- 6) егер сақтандыру ережелерінде қамтылған және сақтандыру шартының мәтініне енгізілмеген талаптар тараптар үшін міндетті болған жағдайда, сақтандыру ережелерімен танысуға және олардың көшірмелерін алуға құқығы бар, егер сақтандыру шартында сақтандыру қағидаларының қолданылуына тікелей көрсетілсе және сақтандыру қағидаларының өзі шартта жазылса не оған қоса берілсе.

11.2. Сақтанушы:

- 1) сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға (өтініш-сауалнамада көрсетілген сұрақтарға жауап беру арқылы) сақтандыру жағдайының басталу ықтималдығын және оның басталуынан (сақтандыру тәуекелінен) болатын ықтимал шығындардың мөлшерін айқындау үшін елеулі маңызы бар, Сақтанушыға белгілі мән-жайларды, егер бұл мән-жайлар Сақтандырушыға белгілі болмаса және белгілі болуға тиіс болмаса, хабарлауға.

Сақтандыру шартының өтініш-сауалнамасында елеулі мән ретінде айқындалған мән-жайлар елеулі деп танылады;

- 1) өтініш-сауалнамада көрсетілген сұрақтарға жауап беру арқылы, егер бұл өзгерістер әрекет ету кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына елеулі әсер етуі мүмкін болса, дереу, бірақ кез келген жағдайда 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей, өзіне белгілі болған, сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға хабарланған мән-жайлардағы елеулі өзгерістер туралы Сақтандырушыға хабарлауға; Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға хабарланған мән-жайлардағы кез келген өзгерістер елеулі деп танылады;
 - 2) сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру объектісіне қатысты қолданылатын басқа сақтандыру шарттары туралы хабарлауға;
 - 3) сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде сақтандыру сыйлықақыларын (сақтандыру жарналарын) төлеуге;
 - 4) дереу, бірақ 30 (отыз) күнтізбелік күннен кешіктірмей кез келген қолжетімді тәсілмен Сақтандырушыны сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабардар етуге. Егер Сақтандырылушының қайтыс болуы сақтандыру жағдайы болып табылса, онда Сақтандырушыны сақтандыру жағдайы туралы хабардар ету міндеті Сақтанушыға, ал егер ол бір мезгілде Сақтандырылушы болса – Пайда алушыға жүктеледі;
 - 5) Сақтандырушының өкіліне сақтандыру жағдайы басталуының себептері мен мән-жайларын анықтау мүмкіндігін қамтамасыз етуге;
 - 6) Сақтандырушыға осы сақтандыру қағидаларының 13.1-тармағында белгіленген тізбеге сәйкес сақтандыру төлемін алу үшін қажетті құжаттарды ұсынуға;
 - 7) осы сақтандыру қағидаларының 11-бабының 11.2-тармағына сәйкес құзыретті органдарға сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарлауға;
 - 8) үшінші тұлғалардан сақтандыру жағдайының нәтижесінде келтірілген залалдардың қандай да бір өтемін (өтемақысын) алғаны туралы Сақтандырушыны дереу жазбаша хабардар етуге;
 - 9) үшінші тұлғаларға (кәмелетке толған жақын туыстарынан басқа) сақтандыру шартының талаптары және сақтандыру сыйлықақылары мен төлемдерінің мөлшері туралы мәліметтерді жария етпеуге;;
 - 10) Сақтанушы (Сақтандырылушы, Пайда алушы), егер Сақтанушыға залалды келтірілген зиян үшін жауапты адам өтесе, сондай-ақ егер талап қою мерзімі ішінде заң бойынша немесе сақтандыру қағидалары бойынша Сақтанушыны немесе Пайда алушыны сақтандыру төлеміне құқығынан толық немесе ішінара айыратын мән-жай анықталса, алынған сақтандыру төлемін Сақтандырушыға қайтаруға міндетті;
 - 11) егер сақтандыру шартында Сақтанушы Сақтандырылушы және (немесе) Пайда алушы болып табылмаса, онда Сақтандырылушының және (немесе) Пайда алушының Қазақстан Республикасының заңнамасында, осы сақтандыру қағидаларында және сақтандыру шартында көзделген құқықтары болады және міндеттері болады.
- 11.3. Сақтандырушының:
- 1) Сақтанушыдан сақтандыру шартын жасасу және іске асыру үшін қажетті мәліметтерді ұсынуды талап етуге;
 - 2) сақтандыру мерзімі ішінде оған Сақтанушымен/Сақтандырылушымен хабарланған сақтандыруға қабылданатын тәуекел туралы мәліметтердің сақтандыру шарттарының өзгергеніне-өзгермегеніне қарамастан, нақты мән-жайларға сәйкестігін тексеруге;
 - 3) сақтандыру жағдайы туралы ұсынылған ақпараттың дұрыстығын тексеруге және қажет болған жағдайда тиісті ұйымдардан (төтенше жағдайлар жөніндегі қызметтерден, медициналық мекемелерден, денсаулық сақтаудың емдеу-профилактикалық мекемелерінен, құқық қорғау органдарынан, өртке қарсы қауіпсіздік органдарынан, авариялық қызметтен, жол полициясынан, жедел медициналық көмек қызметінен)

сақтандыру жағдайының басталу фактісін растайтын құжаттарды сұратуға. Мұндай жағдайда Сақтандырушы қажетті ақпаратты алғанға дейін сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы мәселені қарауды кейінге қалдыруға құқылы;

- 4) Сақтанушыдан немесе Сақтандырылушыдан осы сақтандыру қағидаларының 13-бабында көрсетілген сақтандыру жағдайының фактісін, оның туындау мән-жайларын анықтау үшін қажетті құжаттарды талап етуге;
 - 5) осы сақтандыру қағидаларының 11-бабының 11.2-тармағына сәйкес өз құзыретіне қарай тиісті мемлекеттік органдар мен ұйымдардан сақтандыру жағдайының басталу фактісін және келтірілген зиянның мөлшерін растайтын құжаттарды сұратуға;
 - 6) осы сақтандыру қағидаларының 8-бабында көзделген негіздер бойынша сақтандыру төлемін толық немесе ішінара жүзеге асырудан бас тартуға;
 - 7) осы сақтандыру қағидаларының 11-бабының 11.2-тармағында регламенттелген құзыретті органдардың деректері мен құжаттары негізінде барлық мән-жайлар анықталғанға дейін сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешімді кейінге қалдыруға;
 - 8) егер Сақтанушы (Сақтандырылушы) сақтандыру шартын бұзу сәтіне Сақтандырылушының денсаулығы туралы алдын ала бұрмаланған мәліметтерді хабарласа, сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға;
 - 9) Сақтанушы және Сақтандырылушы сақтандыру шартының талаптарын бұзған жағдайда сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтатуға;
 - 10) медициналық-әлеуметтік сараптама комиссиясының қорытындысымен келіспеген жағдайда, осы қорытындыға сот тәртібімен шағымдануға;
 - 11) өз есебінен Сақтандырылушыны мерзімінен бұрын медициналық куәландырудан өткізуге құқығы бар.
- 11.4. Сақтандырушы:
- 1) Сақтанушыны осы сақтандыру қағидаларымен таныстыруға және олардың көшірмелерін беруге, егер сақтандыру ережелерінде қамтылған және сақтандыру шартының мәтініне енгізілмеген талаптар тараптар үшін міндетті болса, егер сақтандыру шартында сақтандыру қағидаларының қолданылуы тікелей көрсетілсе және сақтандыру қағидаларының өзі шартта жазылса не оған қоса берілсе;
 - 2) сақтандыру жағдайы туралы хабарламаларды дереу тіркеуге;
 - 3) алынған құжаттардың тізбесін және олардың қабылданған күнін көрсететін анықтамa беруге;
 - 4) сақтандыру шартында көзделген жағдайларда және тәртіпшен сақтандыру төлемін жүзеге асыруға;
 - 5) сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге;
 - 6) Сақтанушыға (Сақтандырылушыға) сақтандыру жағдайы кезіндегі залалдарды азайту үшін жұмсаған шығыстарын өтеуге;
 - 7) Сақтанушы немесе Сақтандырылушы осы сақтандыру қағидаларының 13.1-тармағында атап көрсетілген құжаттардың толық емес топтамасын ұсынған жағдайда, дереу, бірақ 10 (он) жұмыс күнінен кешіктірмей, оларды жетіспейтін құжаттар туралы жазбаша хабардар етуге міндетті.
- 11.5. Осы бөлім Тараптарының құқықтары мен міндеттерінің тізбесі толық болып табылмайды, Тараптардың жекелеген міндеттері осы сақтандыру қағидаларының басқа бөлімдерінде көзделген.

12. САҚТАНУШЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ БАСТАЛҒАН КЕЗДЕГІ ІС-ӘРЕКЕТІ

- 12.1. Сақтандыру жағдайының басталғанын дәлелдеу Сақтанушыға (Сақтандырылушыға) немесе ол қайтыс болған немесе әрекетке қабілетсіз болған жағдайда Сақтанушының

- (Сақтандырылушының) құқықтары мен міндеттері заң бойынша ауысатын немесе ауысуға тиіс адамға (бұдан әрі – өкіл) жүктеледі.
- 12.2. Сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе оның салдары сақтандыру жағдайының басталуы болуы мүмкін оқиға басталған кезде, сондай-ақ сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтанушы (Сақтандырылушы) немесе оның өкілі:
- 1) күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде Сақтанушы (Сақтандырылушы немесе Пайда алушы) Сақтандырушыны сақтандыру жағдайының басталғаны туралы кез келген қолжетімді тәсілмен хабардар етуге;
 - 2) болған оқиға туралы өз құзыретіне қарай тиісті органдарға (жол полициясы, денсаулық сақтаудың емдеу-профилактикалық мекемелері, медициналық мекемелер, өртке қарсы қызмет органдары, авариялық қызметтер, ішкі істер органдары, төтенше жағдайлар қызметтері, жедел медициналық көмек қызметтері) дереу хабарлауға;
 - 3) уәкілетті мемлекеттік органдардың және өзге де құзыретті органдардың оқиғаның құжаттамалық ресімделуін қамтамасыз етуге;
 - 4) Сақтандырушыға не оның өкілдеріне себептерін тексеру және келтірілген залалдардың мөлшерін белгілеу мүмкіндігін қамтамасыз етуге, залалдарды азайту жөніндегі іс-шараларға қатысуға;
 - 5) Сақтандырушыға қажетті көмек көрсетуге және Сақтандырушы талап еткен құжаттарды ұсынуға міндетті.
- 12.3. Сақтанушы (Сақтандырылушы немесе Пайда алушы) осы сақтандыру қағидаларының 13.1-тармағына сәйкес сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттарды ұсынуға міндетті.
- 12.4. Пайда алушы Сақтанушы немесе Сақтандырылушы мұны жасады ма, жоқ па, оған қарамастан, барлық жағдайларда сақтандыру жағдайының басталғаны туралы Сақтандырушыға хабарлауға құқылы.
- 13. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНЫҢ БАСТАЛҒАНЫН РАСТАЙТЫН ҚҰЖАТТАРДЫҢ ТІЗБЕСІ.САҚТАНУШЫНЫ НЕМЕСЕ САҚТАНДЫРЫЛУШЫНЫ САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ҮШІН ҚАЖЕТТІ ЖЕТІСПЕЙТІН ҚҰЖАТТАР ТУРАЛЫ ХАБАРДАР ЕТУ МЕРЗІМІ**
- 13.1. Сақтандыру төлемін алу үшін Сақтандырушыға мынадай құжаттар ұсынылады:
- 1) сақтандыру жағдайының басталу мән-жайлары егжей-тегжейлі сипатталған өтініш;
 - 2) сақтандыру шартының көшірмесі;
 - 3) сақтандыру жағдайының басталу фактісін, оның басталу себептерін растайтын құзыретті органдардың (ішкі істер органдарының, денсаулық сақтаудың емдеу-профилактикалық мекемелерінің, медициналық мекемелердің, өртке қарсы қауіпсіздік органдарының, авариялық қызметтердің, жол полициясының, төтенше жағдайлар қызметінің, жедел медициналық көмек қызметінің) құжаттарының көшірмелері қоса беріледі;
 - 4) диагнозы, емдеу түрі, еңбекке уақытша жарамсыздық мерзімі бар еңбекке жарамсыздық парағының немесе денсаулық сақтау ұйымының анықтамасының көшірмесі;
 - 5) мүгедектік белгіленбей мүгедектік немесе еңбек ету қабілетінен тұрақты айрылу туралы мамандандырылған мекеменің анықтамасы-белгіленген жағдайда;
 - 6) Сақтандырылушыға қайтыс болған жағдайда – қайтыс болуы туралы куәліктің нотариалды куәландырылған көшірмесі;
 - 7) Пайда алушы қайтыс болған жағдайда - адамның зиянды өтетуге құқығын растайтын және қайтыс болған Сақтандырылушының асырауында болған құжаттың нотариалды куәландырылған көшірмесі;
 - 8) Сақтандырылушының жеке куәлігінің көшірмесі;
 - 9) Пайда алушының банктік деректемелерін көрсету.

- 13.2. Сақтандырушы сақтандыру жағдайы туралы хабарламаны дереу тіркеуге, сондай-ақ өтініш берушіге ұсынылған құжаттардың толық тізбесін және оларды қабылдау күнін көрсете отырып анықтама беруге міндетті.
- 13.3. Сақтандырушы Сақтанушыдан (Сақтандырылушыдан, Пайда алушыдан) осы сақтандыру қағидаларының 13.1-тармағында көзделмеген өзге құжаттарды, егер олардың болмауы сақтандыру жағдайының басталу фактісін анықтауға немесе сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті осы сақтандыру қағидаларының 13.1-тармағында атап көрсетілген құжаттар тізбесін қысқартуға мүмкіндік бермейтін жағдайда сұратуға құқылы.
- 13.4. Сақтанушы немесе Сақтандырылушы осы сақтандыру қағидаларының 13.1-тармағында атап көрсетілген құжаттардың толық топтамасын ұсынбаған жағдайда, дереу, бірақ 10 (он) жұмыс күнінен кешіктірмей оларды жетіспейтін құжаттар туралы жазбаша хабардар етуге міндетті.
- 13.5. Сақтанушының (Сақтандырылушының) немесе оның өкілінің Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталуының өзге де дәлелдемелерін, сондай-ақ сақтандыру жағдайына қатысты қосымша мәліметтерді ұсынуға құқығы бар.
- 13.6. Болған оқиға туралы неғұрлым толық ақпарат алу мақсатында Сақтандырушы оқиғаның басталу мән-жайлары туралы ақпаратқа ие құзыретті органдардан (ішкі істер органдарынан, өрт қадағалау органдарынан, авариялық-техникалық қызметтерден, газ желісінің авариялық қызметтерінен, төтенше жағдайлар қызметінен), кәсіпорындардан, мекемелер мен ұйымдардан мәліметтер сұратуға, сондай-ақ оның себептері мен мән-жайларын өз бетінше анықтауға құқылы пайда болуы.
- 13.7. Қажет болған кезде оқиғаның болу себептерін және Сақтандырушының тапсырмасы бойынша шығын мөлшерін айқындау жөніндегі жұмысты тәуелсіз сарапшылар, сондай-ақ Сақтандырушының авариялық комиссарлары орындай алады.

14. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ МЕН ТАЛАПТАРЫ

- 14.1. Сақтандыру төлемінің мөлшері жарақаттың ауырлығына қарай Сақтандырылушы тұлғаға сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасына пайыздық қатынаста мынадай мөлшерде айқындалады::
- 1) 8 (сегізінші) күннен бастап 7 (жеті) күннен астам, бірақ 20 (жиырма) күннен аспайтын еңбекке қабілеттілігінен уақытша айырылған кезде – еңбекке жарамсыздықтың әрбір күні үшін 1%, бірақ 20%-дан аспайтын; бұл ретте, егер жағдай сақтандыру деп танылған жағдайда еңбекке уақытша қабілетсіздігі бойынша сақтандыру төлемі еңбекке уақытша жарамсыздықтың әрбір күні үшін жүзеге асырылады;
 - 2) Сақтандырылушыға мүгедектік белгіленбей еңбекке қабілеттілігінен тұрақты айрылу айқындалған жағдайда – 20%;
 - 3) Сақтандырылушыға қатысты III топтағы мүгедектік белгіленген жағдайда – 30%;
 - 4) Сақтандырылушыға қатысты II топтағы мүгедектік белгіленген жағдайда – 60%;
 - 5) Сақтандырылушыға қатысты I топтағы мүгедектік белгіленген жағдайда – 80%;
 - 6) Сақтандырылушы қайтыс болған жағдайда – 100%.
- 14.2. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде болған бір немесе бірнеше сақтандыру жағдайлары бойынша төлемдердің жалпы сомасы сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасының мөлшерінен аспауға тиіс.
- 14.3. Сақтандырушы сақтандыру төлемін деректемелері өтініште көрсетілетін Пайда алушының банк шотына аударады. Банктік аударым үшін банктік қызметтерге ақы төлеу Сақтандырушының қаражаты есебінен жүргізіледі.
- 14.4. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде Сақтандырушы, егер сақтандыру сыйлықақысы мерзімді сақтандыру жарналары түрінде төленген жағдайда, сақтанушы-

дан өзіне тиесілі сақтандыру сыйлықақыларын не сақтандыру жарналарын есепке жатқызуды жүргізуге құқылы.

- 14.5. Тараптар арасында залалдың себептері мен мөлшері туралы даулар туындаған жағдайда тараптардың әрқайсысының тәуелсіз сараптама жүргізуді талап етуге құқығы бар. Сараптама оны жүргізуді талап еткен тараптың есебінен жүргізіледі.

15. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІ НЕМЕСЕ САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІНЕН БАС ТАРТУ ТУРАЛЫ ШЕШІМ ҚАБЫЛДАУ МЕРЗІМІ

- 15.1. Осы сақтандыру қағидаларының 13.1-тармағында атап көрсетілген Сақтанушыдан құжаттарды алғаннан кейін Сақтандырушы 10 (он) жұмыс күні ішінде сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдайды.
- 15.2. Сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдаған кезде Сақтандырушы сақтандыру төлемінің мөлшерін қамтитын сақтандыру жағдайы туралы акт жасайды.
- 15.3. Сақтандырушы Пайда алушыға сақтандыру төлемін сақтандыру төлемі туралы шешім шығарылғаннан кейін 10 (он) жұмыс күні ішінде жүзеге асырады.
- 15.4. Егер Сақтандырушы сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдаса, ол бас тарту себебін негіздеп дәлелдейді, бұл туралы осы сақтандыру қағидаларының 13.1-тармағында атап көрсетілген құжаттарды алған сәттен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде Сақтанушыға немесе Пайда алушыға жазбаша нысанда хабарлайды..
- 15.5. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жасаудан бас тартуына Сақтанушы немесе Пайда алушы сотқа шағымдана алады.
- 15.6. Егер Сақтандырушыда сақтандыру жағдайын растайтын құжаттардың түпнұсқалығына дәлелді күмән болған жағдайда, мұндай құжаттардың түпнұсқалығы анықталғанға дейін сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдауды кейінге қалдыруға құқығы бар. Бұл ретте Сақтанушыны (Сақтандырылушыны), Пайда алушыны сақтандыру төлемін жүзеге асыруды кейінге қалдыру туралы жазбаша хабардар ету.

16. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ТОҚТАТУ ТАЛАПТАРЫ

- 16.1. Сақтандыру шарты мынадай:
- 1) бірінші басталған сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырған;
 - 2) сақтандыру шартының қолданылу мерзімі аяқталған;
 - 3) сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайларда өз қолданысын тоқтатады.
- 16.2. Сақтанушы сақтандыру шартын кез келген уақытта тоқтата алады, бұл туралы ол Сақтандырушыны жазбаша хабардар етуге тиіс.
- 16.3. Сақтандырушының бастамасы бойынша сақтандыру жарналарын төлеу кестесі 30 (отыз) күннен астам мерзімге бұзылған жағдайда сақтандыру шарты тоқтатылуы мүмкін.
- 16.4. Егер сақтандыру шарты келесі жағдайлардың бірі бойынша мерзімінен бұрын тоқтатылса:
- 1) Сақтанушы болып табылмайтын Сақтандырылушы қайтыс болған кезде (сақтандыру жағдайы болмаған кезде), оны ауыстыру болмаған кезде;
 - 2) сақтандыру жағдайының басталу мүмкіндігі жойылды және сақтандыру тәуекелінің болуы сақтандыру жағдайынан басқа жағдайлар бойынша тоқтатылды;

- 16.5. Сақтандыру шарты сақтандыру шартын тоқтату үшін негіз ретінде осы сақтандыру қағидаларының 16.4-тармағында көзделген көрсетілген мән-жай туындаған сәттен бастап тоқтатылған болып саналады, бұл туралы Сақтанушы дереу Сақтандырушыға хабарлауға міндетті. Бұл ретте Сақтандырушының сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін сақтандыру қолданылған уақытқа бара-бар ұстап қалуға құқығы бар.
- 16.6. Сақтандыру қағидаларының осы бабының 16.2-тармағында көзделген мән-жайлар бойынша сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде Сақтандырушы Сақтанушының Сақтандырушыға төлеген сақтандыру сыйлықақысының 35% мөлшерінде істі жүргізуге Сақтандырушының шығыстарын шегере отырып, сақтандыру шартының аяқталмаған мерзімі үшін төленген сақтандыру сыйлықақысын Сақтанушыға қайтарады.
- 16.7. Сақтанушы сақтандыру шартынан бас тартқан жағдайда, егер бұл осы сақтандыру қағидаларының 16.3 және 16.4-тармақтарында көрсетілген жағдайларға байланысты болмаса, Сақтандырушыға төленген сақтандыру сыйлықақысы не сақтандыру жарналары қайтарылмайды.
- 16.8. Сақтандыру шартының мерзімінен бұрын тоқтатылуы Сақтандырушының кінәсінен оның талаптарының орындалмауынан туындаған жағдайларда, соңғысы Сақтанушыға ол төлеген сақтандыру сыйлықақысын не сақтандыру жарналарын толық қайтаруға міндетті.
- 16.9. Сақтандыру шарты заңнамада көзделген жалпы негіздерден басқа Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде көзделген жағдайларда жарамсыз деп танылады.

17. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУЫ КЕЗЕҢІНДЕ САҚТАНДЫРУ ТӘУЕКЕЛІНІҢ ҰЛҒАЮ САЛДАРЫ

- 17.1. Сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соғатын мән-жайлар туралы хабардар етілген Сақтандырушы сақтандыру шартының талаптарын өзгертуді немесе ұлғайған тәуекелге барабар қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап етуге құқылы.
- 17.2. Егер Сақтанушы немесе Сақтандырылушы сақтандыру шартының талаптарын өзгертуге немесе сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеуге қарсылық білдірсе, Сақтандырушы Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 24-тарауында көзделген ережелерге сәйкес сақтандыру шартын бұзуды талап етуге құқылы.
- 17.3. Егер тәуекел дәрежесінің ұлғаюына әкеп соқтыратын мән-жайлар жойылса, Сақтандырушының сақтандыру шартын бұзуды талап етуге құқығы жоқ.
- 17.4. Сақтанушы (Сақтандырылушы) осы сақтандыру қағидаларының 11.2-тармағының 2) тармақшасында көзделген міндеттерді орындамаған кезде Сақтандырушы сақтандыру шартын бұзуды және оның бұзылуынан келтірілген залалдарды өтеуді талап етуге құқылы.

18. ҚОС САҚТАНДЫРУ

- 18.1. Қос сақтандыру – бір объектіні бірнеше Сақтандырушыда әрқайсысымен дербес шарттар бойынша сақтандыру.
- 18.2. Сақтандырудың осы түрі бойынша қосарланған сақтандыру кезінде әрбір Сақтандырушы Сақтанушының алдындағы өзінің сақтандыру міндеттемелерін басқа Сақтандырушылардың орындауына қарамастан, өз бетінше орындайды.

19. ДАУЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ

- 19.1. Сақтандыру шарты бойынша туындаған дауларды тараптар келіссөздер жолымен шешеді.

19.2. Тараптар арасында келісімге қол жеткізілмеген кезде дау Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен сотта шешіледі.

20. ҚОСЫМША ШАРТТАР

20.1. Сақтанушы мен Сақтандырушы арасындағы келісім бойынша сақтандыру қағидаларының негізінде сақтандыру қағидаларының жекелеген ережелерін өзгертуді, алып тастауды көздейтін сақтандыру шарттары, сондай-ақ сақтандыру шартын жасасу кезінде айқындалатын қосымша талаптар жасалуы мүмкін.

20.2. **ТЕҢ-САҚТАНУШЫ** – Сақтандырушының клиенті (сақтанушы, сақтандырылған тұлға) болып табылмайтын жеке немесе заңды тұлға.

